

Hekken

Ik denk dat de ijzertijd mens altijd afwoog bij het maken van iets: Hoeveel tijd kost het om iets te maken en hoe lang gaat het mee. Ik kan het niet bewijzen, maar je komt jezelf tegen als je iets fladderig maakt. Bij de opbouw van de nederzetting hebben wij tenminste wel geleerd, maak het stevig/degelijk en van zo duurzaam mogelijk materiaal.

Als je hekken maakt, moeten ze dus stevig zijn. Je moet ze open doen, dicht doen, ze bewegen dus. Dus stevig.

Hieronder fludder hekken.

doel?

Voor even goed te gebruiken. Wat is het

Fludderhek. Gauw weggerot. Iets te dunnevechttwijgjes gebruikt, vooral in verhouding met de staanders. De bovenkant schuift weer naar boven omdat er geen stevige bovenrand is gemaakt.

Merk op: dat de linker zijpaal van het hekje langer is. Van onderen staat hij als draaier in de grond, van boven heb je meer ruimte om hem aan de omheining vast te zetten als draaipunt.

- Fouten: 1. Het hekje is gevlochten van de mooist buigzame wilg. De Belgische gele. Ik denk, dat die soort wilg er niet veel was en dus gebruikt werd voor belangrijker dingen zoals manden, fuiken en bindmateriaal.
2. De vlechttwijgen en de staanders zijn te dun. Ze geven geen stevigheid aan een bewegend hek, zodat het als een pudding in elkaar valt.
- Ook is de verhouding staanders en vlechttwijgen niet goed. Staanders moeten beduidend steviger zijn.
3. Er is geen versteviging aan de bovenkant, zoals aparte getwiste twijgen of haarspeldtwijgen. Zie Artikel maken van een gevlochten hek.

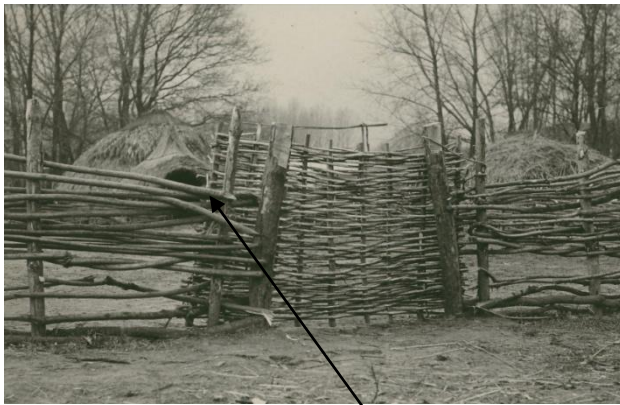

Hier is het materiaal veel te dun. Je trapt het zo om of kapot. Het zijn wel levende wilgentakken die er als boog instaan en zoals je ziet schieten de wilgjes al uit en na 4 jaar heb je een soort wilgenhaag omheining.

Hier zie je een open hek (zoals in de 20ste eeuw met prikkeldraad), maar omdat men het niet stevig kreeg, hebben ze oranje plastic touw gebruikt om de takken op hun plaats te houden. Ook hier weer nadenken, waarvoor de omheining is bedoeld. Niet zo maar een hoog hek maken, als het niet nodig is.

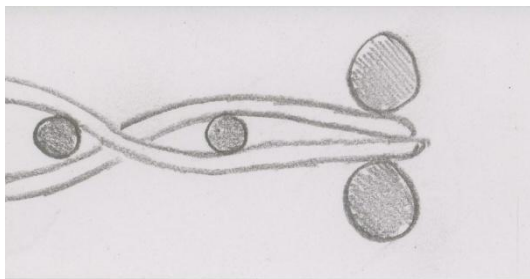
Hoe het niet moet

Het hekje is niet goed.

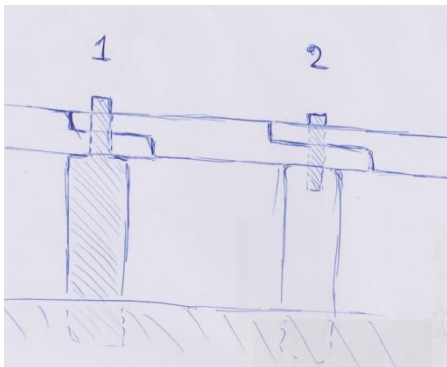
Te veel einden zijn niet gedraaid om de zijpaal, zodat de staanders te los staan en het hekje binnen de kortste keren uit elkaar valt. De bovenkant heeft ook geen versterkte rand. Een bewegend hekje moet extra sterk zijn. **TIP: Met twee of 3 tenen twisten of de haarspeldmethode toepassen. (zie artikel hek vlechten)**

Bij de grote omheining is het einde totaal niet afgewerkt. Er is geen verband. Slecht. **TIP:** Een dubbele paal aan het einde van de omheining, waartussen de einden vallen, zou al een betere oplossing zijn.

Omheining van stevig materiaal. O.K. Maar leg dan de las boven de steunpaal. Maak dan een half om half verbinding en doe er één pin doorheen.

Die pin kan vast zitten aan de staander (1) of los erdoor geslagen worden na de gaten met een beitел gemaakt te hebben. Nummer 1 is sterker.,

Hieronder stevigere hekken.

Hek met draaier uit Lejre, Denemarken

Hieronder zie je voor het scharnier een mooie oplossing. Gebruik een vork uit de natuur om een gat te verkrijgen voor de draaier. Het stuk waar de pen door moet is wel vrij dun. Je ziet al een scheurtje ontstaan. Gezien in Naesby

Ander ingenieus draaisysteem in Leijre, waarbij het hek weer vanzelf achter je dichtvalt. Boeren zullen het niet gebruikt hebben, maar met bezoekers is het een mooi idee.

Nog steviger hekken.

Een hek voor de varkenskraal moet stevig zijn. Door schade en schande geleerd is dit hek stevig. Het bestond eerst uit 3 planken, maar omdat dat lastig was bij het naar binnen gaan om te voeren, is de bovenste plank weg gehaald. Eindhovens Museum.

Een mooi stevig hek, gezien in Leleystad. Er liepen schapen achter.

20 eeuws hek. Je ziet dat na 2000 jaar de hekken nog steeds voldoen. Hier om paarden in de wei te houden. De ijzertijdmens was zo gek nog niet.

Als je een hek gaat maken, vraag je dan af, waarvoor het gebruikt moet worden.

Hoe groter of sterker de beesten, die erachter moeten blijven, hoe steviger het hek moet zijn. 100 jaar geleden zag je bij de boeren in Nederland vaak een hek, zoals op onderstaande foto.

Een boomstam, met de wortelkluit er nog aan zet je zo op een staander neer, zodat je met weinig moeite door te gaan hangen op de kluit van de boomstam het eind omhoog kunt drukken uit de vork en het hek kunt draaien. Het hek hangt aan de boomstam.

Wel mooie, maar misschien te mooie hekken voor een ijzertijdboer.

Gezien in Amersfoort

Lijkt me niet stevig genoeg als je hem moet openen en dichtten.

Hoe gaat dit hek open?

SUCCES met experimenteren. Anneke Boonstra